T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
ESAS NO : 2019 / 433
KARAR NO : 2019 / 435
KARAR TR : 8.7.2019

ÖZET : Karayolunda meydana gelen trafik kazasında uğranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi kapsamında ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M. Ö.
Vekili : Av.E.S.
Davalı : Elazığ Belediye Başkanlığı
Vekili : Av.E.S.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; müvekkilinin 16.06.2012 tarihinde saat 16:20 sıralarında yönetiminde olduğu 23 ... 2445 plakalı araç ile Sedat Demir'in sürücüsü olduğu 23 ... 888 plakalı aracın çarpışması sonucu çift taraflı yaralanmalı ve maddi hasarlı trafik kazası meydana geldiğini; kazanın oluşumunda; Elazığ ili Doğukent Mah. Mimar Sinan Cad. üzerinden Mustafa Temizel Cad. istikametine doğru, orta refüjü ağaçların ve su kanalı ile bölünmüş olan yol üzerinden seyir halinde olan aracın, Akbulut önündeki kavşaktan tekrar gelmiş olduğu istikamete doğru dönüş yaparken, dönmüş olduğu yerdeki sağ tarafında bulunan ağaçlardan ve çiçeklerden dolayı yolu tam olarak göremeyerek yol üzerine çıkış yaptığı esnada sol şerit üzerinden seyir halinde olan aracın dönüş yapan araca çarpması şeklinde meydana geldiğini; bu kaza ile ilgili olarak tespit talebinde bulunulması üzerine Asliye Hukuk Mahkemesine sunulan bilirkişi raporunda; davalının kusurunun bulunduğunun belirtildiğini, meydana gelen kaza neticesi müvekkiline ait araçta toplam zarar bedelinin 8.300,00 TL olarak tespit edildiği, 2.375,00 TL'nin sigortalısı tarafından ödendiğinden bahisle; fazlaya ilişkin talep ve dava hakları saklı kalmak kaydıyla 5.925,00 TL maddi ve 1.000,00 TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek faiziyle birlikte davalı idareden tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Elazığ 2.Asliye Hukuk Mahkemesi: 26.11.2013 gün ve E:2012/554, K:2013/841 sayı ile uyuşmazlığın esasını inceleyerek, maddi tazminata ilişkin davanın kısmen kabulü ile fazlaya ilişkin talebin reddine, manevi tazminata ilişkin davanın kabulüne karar vermiş, temyiz yoluna gidilmesi üzerine Yargıtay 17.Hukuk Dairesi: 27.1.2016 gün ve E:2016/239, K:2016/1007 sayı ile, "(…) Dava, trafik kazasından kaynaklanan hasar bedeli ve manevi tazminat istemine ilişkindir.

Davacı vekili, yolun sağ tarafında bulunan ağaçlar ve çiçeklerden dolayı yolun tam olarak görülmesinin engellenmiş olduğunu belirterek davalının yolda bulunan ağaç ve çiçeklerin bakımını yapmaması nedeni ile meydana gelen kaza sonucu aracının hasar gördüğünü ve eş ve çocuğunun yaralanması nedeni ile de manevi zarara uğradıkları iddiasıyla Elazığ Büyükşehir Belediye Başkanlığı aleyhine dava açmış olup, davada hizmet kusuruna dayanmıştır. Kamu hizmeti görmekle yükümlü olan belediyeler, kamu hizmeti sırasında verdikleri zararlardan dolayı özel hukuk hükümlerine tabi değildirler. Kamu tüzel kişilerinin yasalar tarafından kendilerine verilen görev ve yetkilerin kullanılması sırasında oluşan zararlar niteliği itibariyle hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar olup, bu zararların tazmini amacıyla hizmet kusurlarına dayalı olarak İdari Yargılama Usulü Hakkındaki Kanun'un 2. maddesi hükmü uyarınca idari yargı yerinde tam yargı davası ikame edilmesi gerekmektedir. Bu durumda davanın HMK 114/1-b maddesi gereğince yargı yolu caiz olmadığından HMK 115/2.maddesi gereğince dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmemiştir.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan nedenlerle davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün BOZULMASINA…" karar vermiştir.

ELAZIĞ 2.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 14.7.2016 gün ve E:2016/254, K:2016/376 sayı ile, Bozma ilamına uyduktan sonra; "(…)Dava, trafik kazasından kaynaklanan hasar bedeli ve manevi tazminat istemine ilişkindir.

Dava yolda bulunan ağaç ve çiçeklerin bakımını yapmaması nedeni zarar gören davacının davalı Elazığ Büyükşehir Belediye Başkanlığı aleyhine tazminat talebine ilişkin olup, davada hizmet kusuruna dayanmıştır. Kamu tüzel kişilerinin yasalar tarafından kendilerine verilen görev ve yetkilerin kullanılması sırasında oluşan zararlar niteliği itibariyle hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar olup, bu zararların tazmini amacıyla hizmet kusurlarına dayalı olarak İdari Yargılama Usulü Hakkındaki Kanun'un 2.maddesi hükmü uyarınca idari yargı yerinde tam yargı davası ikame edilmesi

gerekmektedir. Bu durumda davanın HMK 114/1-b maddesi gereğince yargı yolu caiz olmadığından HMK 115/2.maddesi gereğince dava şartı yokluğu nedeniyle mahkememizin görevsiz olduğuna dair aşağıdaki şekilde hüküm kurmak gerekmiştir.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

Davacının tazminat talepleri hakkında görevli yargı yerinin idari yargı olması sebebiyle 2577 Sayılı İYUK'un 2., 6100 Sayılı HMK'nın 114 ve 115. Maddeleri gereğince YARGI YOLU BAKIMINDAN MAHKEMEMİZİN GÖREVSİZLİĞİNE…" karar vermiş, temyiz yoluna başvurulması üzerine Yargıtay 17.Hukuk Dairesince, 21.2.2019 gün ve E:2018/6357, K:2019/1871 sayı ile, temyiz itirazlarının reddiyle hükmün onanmasına karar verilmiş ve Mahkeme kararı kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez meydana gelen maddi hasarlı ve yaralanmalı trafik kazası nedeniyle 2.905,00 TL maddi ve 5.000,00 TL manevi tazminatın davalı idareden tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ELAZIĞ 1.İDARE MAHKEMESİ: 23.5.2019 gün ve E:2019/154 sayı ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1., 2., 10., 13., 19.1.2011 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesi hükümlerine; ayrıca 2918 sayılı Kanunun 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesinin iptal istemini reddettiği 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararına yer verdikten sonra; " "(…) Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu anlaşılmaktadır.

Olayda, davacı tarafından daha önceden adli yargı merciinde açılıp, Elazığ 2.Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından 14/07/2016 tarihli ve E:2016/254, K:2016/376 sayılı Görev Ret kararı ile sonuçlanan ve kesinleşen dava sonrasında aynı taleplerle bakılmakta olan davanın açıldığı görülmekte olup, yukarıda zikredilen mevzuat hükümleri uyarınca karayolu üzerinde bulunan kavşağın da karayoluna dahil olduğu. 2918 sayılı Yasa'da Belediyelere yüklenen görev ve sorumluluklar arasında bulunan trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemler arasında kavşak üzerindeki düzenlemelerin de bulunduğu anlaşıldığından, Elazığ İli Doğukent Mah. Mimar Sinan Cad. üzerinde Akbulut Petrol karşısındaki kavşakta orta refüj üzerindeki ağaçlar ve çiçeklerden dolayı görüş açısının yeterli olmaması sebebi ile oluştuğu iddia edilen kaza nedeniyle uğranılan zararların tazmini istemiyle açılan bu davada 2918 sayılı Yasa çerçevesindeki sorumluluk davaları kapsamında Mahkememizin görevli olmadığı, uyuşmazlığın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görev yönünden reddine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve dosya incelemesinin 2247 sayılı Kanun'un 18.maddede belirtilen usule riayet edilmek kaydıyla bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine …" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 8.7.2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, karayolunda meydana gelen trafik kazasında uğranılan zararın davalı idarece giderilmesi istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve

ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; 16/06/2012 günü Elazığ İli Doğukent Mahallesi, Mimar Sinan Cadddesi üzerinden Mustafa Temizer Caddesi istikametine doğru seyir halinde olan davacının sevk ve idaresindeki 23 ... 2445 plakalı araç ile Sedat Demir sevk ve idaresindeki 23 ... 888 plakalı aracın çarpışması sonucunda trafik kazasının meydana geldiği, bilirkişi raporuna göre, Mimar Sinan Caddesi üzerinde Akbulut Petrol karşısındaki kavşakta özellikle sol şeritte direk seyredip kavşağa yaklaşan araçlar için orta refüj üzerindeki ağaçlar ve çiçeklerden dolayı görüş açısının yeterli olmadığı sonucuna varılarak davalı idarenin kusurunun tespit edildiği iddia edilerek; uğranılan maddi ve manevi zararların tazmini istemiyle dava açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında "Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Elazığ 1. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Elazığ 2.Asliye Hukuk Mahkemesinin 14.7.2016 gün ve E:2016/254, K:2016/376 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

-

-

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Elazığ 1. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Elazığ 2.Asliye Hukuk Mahkemesinin 14.7.2016 gün ve E:2016/254, K:2016/376 sayılı GÖREVSİZLİKKARARININ KALDIRILMASINA, 8.7.2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ